

Kopalnica - notranja oprema in oblikovanje prostora

doc. Mojca Perše, Fakulteta za dizajn

Osnovna funkcija kopalnice je higiena ter relaksacija organizma, običajno pa jo najpogosteje uporabljamo zjutraj, ko vstanemo, in seveda zvečer pred spanjem. Higiena je za vse nas nadvse pomembna iz zdravstvenega vidika, kopalnice pa nam nudijo tudi želeno sprostitev in ugodje, omogočajo nabiranje novih moči in odpravljanje zdravstvenih tegob. **Kopalnice morajo biti kot prostor prijetne in udobne, da se dobro počutimo in v njej opravimo vse nujne življenjske ter higienske potrebe.**

Oblikovanje prostorov ne pomeni le oblikovanja njihovega videza, kot zmotno razmišljajo nekateri. Dejstvo je, da ima sama zasnova bivalnih prostorov izjemno velik vpliv na naše počutje in obnašanje, saj v notranjih prostorih preživimo celo do 90 % svojega življenja. Ne gre le za vizualizacijo prostora, pač pa za miselni proces in večino, ki nam služi kot orodje pri načrtovanju prostorov, v katerih običajno preživimo daljše časovno obdobje.

Kopalnico kot prostor oblikujemo na način, da nam predstavlja okvir za naše življenjske vrednote in slog življenja. Ključno je, da nam zagotavlja **svobodo gibanja**, hkrati pa mora biti dovolj prostorna, da jo lahko uporabljata dve osebi. Cilj snovalcev prostorov je seveda hkrati ustvariti **funkcionalno opremljen prostor, ki ga bo mogoče racionalno izkoristiti do zadnjega centimetra.**

Pri kopalnicah je treba najprej razmišljati o njeni **legi** oz. lokaciji v objektu. Običajno jih načrtovalci prostorov umeščajo na severno ali vzhodno stran ter v notranjost objekta, dostopne pa so navadno iz predsobe, hodnika ali spalnice. Legi v bližini jedilnice, kuhinje in dnevne sobe se je praviloma dobro izogniti. Kopalnice, ki imajo naravno osvetlitev in okna za prezračevanje, so v prednosti pred tistimi, ki dnevne svetlobe nimajo. **Ker kopalnice umeščamo v raznoliko velike prostore, je za vsak posamezen prostor potrebno dobro načrtovanje, da optimalno izkoristimo potencial prostora.**

Kopalnica in stranišče naj bosta samostojna in ločena prostora, kjer je to mogoče, sicer pa je to običajno standard za stanovanja, v katerih biva več kot 5 oseb.

Osnovna oprema v kopalnicah sestoji iz umivalnika, tuša in/ali kopalne kadi, straniščne školjke ter bideja in pisoarja, običajno pa vanje nameščamo tudi pralne in sušilne stroje. Ločeno stranišče vsebuje WC-školjko in za higienske potrebe obvezno še manjši umivalnik.

Kopalnice morajo biti zasnovane funkcionalno in estetsko, posebno pozornost pa je treba posvetiti še predvidenim ali obstoječim **strojnim in elektro inštalacijam** ter **dostopnosti** do elementov opreme. Ko vstopimo v kopalniški prostor, naj bo pogled načrtovan tako, da bodo v ospredju bolj

atraktivni elementi, s katerimi jih optično ločimo od ostalih. Praviloma je prostor s kopalno kadjo ločen od dela, kjer je straniščna školjka, zagotoviti pa je treba še dostop do oken ter pohištva in upoštevati načine odpiranja vrat ter omaric. Pri tuših ali kadeh je zaradi razpršenega prhanja dobro zagotoviti ustrezne zaslonke površine, snovalci pa morajo načrtovati tudi ustrezno prezračevanje in odvod vlage, da bi preprečili morebitni pojav plesni.

Pri načrtovanju in izbiri kopalniške opreme naj bodo **elementi primerno oblikovani, trpežni, varni, estetski ter enostavni za vzdrževanje**. Umivalniki in kopalne kadi so lahko vgradni ali samostojni, tuš kabine za prhanje pa so praviloma umeščene v zidne niše. Pri uporabi kopalnih kadi je treba predvideti tudi večjo porabo vode, zato so tuš kadi za varčevanje z vodo bolj priporočljive. Poleg klasičnih talnih straniščnih školjk so na voljo tudi viseče in školjke z WC-kotlički (monobloki), ki jih je v kopalnicah mogoče dopolniti še z bideji in pisoarji po meri uporabnika. Kotliček za splakanje stranišč naj bo podometni, pokrov oz. WC-deska pa naj omogoča tiho zapiranje. Med kopalniške dodatke sodijo še nastavki ali držala za WC-papir ter metlica za čiščenje WC-školjke.

Prostor za tuširanje naj bo zasnovan brez arhitekturnih ovir z ustreznimi sistemi za odtok vode – talnimi ali stenski kanaletami, ki jih je prav tako potrebno čistiti. Izvedbe lahko omogočajo tudi uporabo tuš kadi ali površin z zaščito pred drsenjem s premazi.

Kopalniško pohištvo naj bo zaradi vlage in prisotnosti vode dvignjeno od tal, bodisi konzolno ali na kovinskih nogah. Posebno pozornost je treba nameniti **izbiri pravega materiala**. Tudi ogledala, ki prostor vizualno povečajo in mu dajo poseben poudarek, so pomemben del kopalniškega pohištva, in morajo biti tudi primerno osvetljena. Če je le mogoče, **naj imajo kopalnice naravno svetlobo**, prav tako splošno, ambientalno, dekorativno ter po potrebi točkovno osvetlitev.

Tudi izbira **sanitarnih armatur** za kopalniške prostore naj bo zaradi njihove pričakovane funkcionalnosti čim bolj dorečena. Na voljo so pipe in vrste mešalnih baterij, enoročne baterije z ročico, nadometne in podometne sanitarne armature, stenske in vgradne pipe za umivalnike in pulte ter stropne in talne armature, armature na senzor in termostatske mešalne baterije. Pri oblikovanju prostorov je treba razmišljati tudi o šumnosti armatur, da ne bodo preglasne (oznake P ali PX), ter ne nazadnje tudi o trdoti vode, zaradi katere nastaja vodni kamen, ki ga je potrebno redno odstranjevati, da bi sanitarne armature iz različnih materialov in z njimi kopalnice ohranile estetski videz.

Med nujne **kopalniške dodatke** sodijo še raznolika obešala in držala za WC-papir in brisače, straniščna metlica, podstavki za milo, pa tudi zelenje, tekstil, kot npr. brisače in tepihi, ter dekorativna svetila.

Gretje mora biti v kopalnici dobro načrtovano. Običajno imamo v kopalnicah nameščene stenske radiatorje, ki so del hišnega centralnega sistema ogrevanja, ali pa talno ogrevanje. Klasično talno ogrevanje zaradi kompleksnosti izvedbe zahteva natančno vgradnjo sistema pod talno oblogo z zankami in cevmi, po katerih se pretaka ogrevana voda, na voljo pa je tudi električno talno gretje, kjer se uporabljajo grelnе mreže, ki se jih prav tako namešča pod talno oblogo iz keramike ali naravnega kamna.

Pri **kopalnicah v mansardi** je treba zaradi poševnin zagotoviti funkcionalno razporeditev elementov kopalniške opreme in pohištva, pri umestitvi pa paziti na stojno površino. Tudi v mansardah je treba načrtovati dostopnost do okna, da bi omogočili ustrezno prezračevanje, ter zagotoviti prostor za odpiranje vrat in omar.

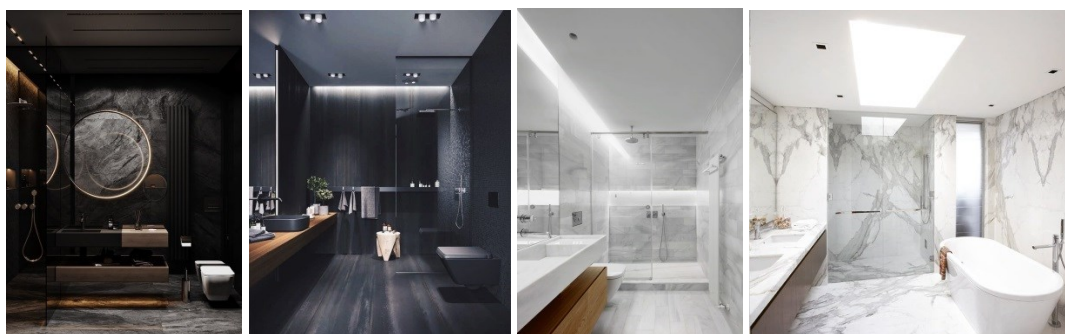

Med **materiali za tlak in stene** je treba izbrati takega, ki je odporen na vlago in ni zdrsen. Pri keramičnih ploščicah je pomembna tudi njihova velikost, saj bo pri manjših dimenzijah med njimi večje število fug, ki jih rada napade plesen in kjer se običajno nabira umazanija. Sodobni trendi pri keramičnih oblogah gredo v smer uporabe večjih dimenzij keramičnih ploščic, da se doseže manjše število stikov. V kopalnicah lahko uporabljamo tudi naravni kamen ali trpežni material z dekorativno imitacijo kamna. Prav tako se vse bolj uporablja tudi les, priporočljiva je zlasti uporaba tika ali pa vinila, medtem ko so za javne objekte na voljo tudi gumirane talne obloge. Med gladkimi in enovitimi tlaki, kjer ni prekinitev ali fug, prednjačijo teraco, epoksi, microtopping oz. dekorativen beton ter HYROSOL Decor floor. Sistem HYROSOL Decor, ki ga je razvil JUB, je izjemno dobrodošel material za oblikovalce prostorov, saj jim daje neslutene kreativne možnosti pri načrtovanju unikatnih ambientov v kopalnicah. Kot dekorativni in vodotesni sistem je HYROSOL Decor namenjen obdelavi sten in tal in s svojimi lastnostmi odlično nadomešča keramične obloge, hkrati pa uporabniku nudi široko paleto barvnih kombinacij, vključno z možnostjo niansiranja z več odtenki na isti stenski površini. Kopalnica s tako dovršenimi vodotesnimi materiali postaja vse bolj trendovska, saj je njena

izvedba hitra in neprimerno bolj enostavna kot klasična izvedba s keramičnimi oblogami. Primerna ni ne le za novogradnje, pač pa tudi za sanacije obstoječih kopalnic, kjer lahko z nanosi prekrijemo keramične obloge in si prihranimo nepotrebne gradbene posege in denar. Sistem je tudi cenovno dostopen, proizvajalec pa nudi tako projektantom kot izvajalcem dobro tehnično podporo.

In v katero smer se razvijajo kopalnice?

Sodobni kopalniški prostori so oblikovani s sanitarnimi elementi **v preprostih in minimalističnih linijah**, trende pri stenskih in talnih površinah pa ustvarjajo nepričakovane **barvne kombinacije ter kontrastni in 3D vzorci**. Prevladujoče so tudi modne **ravne površine brez prekinitev**. Priporočljivo je izbrati dobrega strokovnjaka za načrtovanje kopalnic ter seveda tudi kakovostnega izvajalca, ki bo lahko uresničil načrte snovalca in zlasti investitorja, uporabnika prostora.

Več informacij:

doc. Mojca Perše, Fakulteta za dizajn, Prevale 10, 1236 Trzin, E: mojca.perse@fd.si, T: 059 23 5010, www.fd.si